

Sygn. akt IV U 850/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 maja 2014 roku nr (...)

w sprawie J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. Ł. emeryturę począwszy od dnia (...)

Sygn. akt IV U 850/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

dnia 4 grudnia 2014 roku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 30 maja 2014 roku odmówił J. Ł. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż odwołujący nie spełnia warunków, od których zależy prawo do emerytury. Ubezpieczony wprawdzie ukończył 60 lat i posiada udokumentowany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący ponad 29 lat, jednakże nie wykazał wymaganych co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, co nie daje podstaw do przyznania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. Ł. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury. Na uzasadnienie podniósł, że posiada co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych biorąc pod uwagę jego pracę na stanowisku kaletnik – krojczy skór w Zakładach (...) w T. na dowód czego wniósł o przysłuchanie wymienionych w odwołaniu świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny domagał się jego oddalenia, powołując argumentację z zaskarżonej decyzji i podnosząc, że ZUS nie zaliczył wnioskodawcy pracy w (...) jako pracy w warunkach szczególnych, ponieważ ubezpieczony nie wykonywał wtedy takiej pracy.

Bezsporne mi ę dzy stronami by ł o:

J. Ł. urodzony dnia (...)roku ukończył 60 lat. Posiada na dzień 1.01.1999 r. łączny staż zatrudnienia wynoszący ponad 29 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

S q d Okr ę gowy ustali ł nadto nast ę puj ą cy stan faktyczny:

W okresie od 6.09.1969 r. do 20.11.1998 r. odwołujący się był zatrudniony w Zakładach (...) w T. na stanowisku kaletnik – krojczy skór. Spółdzielnia ta produkowała torebki, nesesery, tornistry, plecaki, namioty itp. Podczas tego zatrudnienia ubezpieczony w okresie od 24.04.1974 r. do 15.04.1976r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Dowód:

- akta ZUS,
- zeznania odwołującego się k. 23,
- zeznania świadków J. P., T. S. i B. Ż. – k. 14-16,
- akta osobowe odwołującego się.

Na początku zatrudnienia, do 1973 r. odwołujący pracował jako kaletnik w punktach usługowych Spółdzielni. Naprawiał wówczas produkty skórzane, z tworzywa oraz wykonywał na produkcji plecaki, tornistry, torby, to jest szył, kleił, znaczył. W 1973 r. został przeniesiony z punktów usługowych do głównego zakładu i tam zaczął pracować także jako kaletnik- krojczy. Jego praca polegała wówczas na wykrawaniu ręcznie nożem poszczególnych elementów z dużych materiałów skóry, a następnie ich wyklejaniu, szlifowaniu, szpaltowaniu, szarfowaniu; wykonywano też natryski i nabłyszczanie skóry. Szpaltowanie miało na celu zmniejszeniu grubości skóry, podobnie jak i szarfowanie, które dotyczyło skrajów materiału. Do szpaltowania i szarfowania były używane maszyny. Praca ta odbywała się w dolnym pomieszczeniu przeznaczonym do tego i następnie przygotowane produkty szły do działu Galanteria gdzie odbywał się już tylko montaż poszczególnych elementów i powstawał końcowy produkt. Odwołujący kleił pasy, zapinki, usztywnienia do neseserów i waliz, odwracał wyrób na prawą stronę i czyścił z kleju. Do klejenia były używane kleje toksyczne typu butapren, guma, rozpuszczalniki – nitro, kleje kauczukowe. Przez cały czas był narażony na działanie oparów trujących klejów, ponieważ praca odbywała się początkowo w jednej hali, a następnie na dwóch halach produkcyjnych. Wentylacja nie była odpowiednia dla prowadzonego rodzaju działalności. Ubezpieczony pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, innych prac nie wykonywał. Dostawał mleko.

Dowód:

- akta ZUS,
- zeznania odwołującego się k. 23,
- zeznania świadków J. P., T. S. i B. Ż. – k. 14-16,
- akta osobowe odwołującego się.

Przedmiotowy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zalegające w aktach organu emerytalnego i aktach osobowych odwołującego się, jak również w oparciu o jego zeznania oraz świadków.

Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Poza tym treść i forma tych dokumentów nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości uczestników postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe

stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Wiarygodne w ocenie Sądu były także zeznania odwołującego się, jak i świadków. Korespondowały one z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Depozycje te nie zawierały żadnych wewnętrznych sprzeczności, były logiczne i spójne. Razem wzięte dały pełny i jasny obraz badanej rzeczywistości.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było ustalenie czy odwołującemu przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z analizy stanowiska procesowego organu emerytalnego wynika, że zastrzeżenie ZUS budzi fakt, iż okoliczność ta nie została wykazana stosownymi dokumentami, które byłyby dla organu emerytalnego wiążące.

Z powyższych względów zwrócić uwagę należy na regulację zawartą w art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz.U. z 2013 roku poz. 1440 ze zm.) zgodnie, z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, tj. 60 lat życia dla mężczyzny, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (czyli w dniu 1.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzny.

Zgodnie z ust. 2 tego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z kolei według art. 32 wyżej powołanej ustawy zgodnie, z którym ubezpieczonymi urodzonymi przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącymi pracownikami (o których mowa w ust 2-3 tegoż artykułu), zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 – tj. 65 lat w przypadku mężczyzn. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa powyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepis art. 32 ust. 4 powołanej ustawy stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za owe przepisy dotychczasowe wymienione zarówno w art. 32 ust. 2 jak i w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. 1982 r. Nr 40 poz. 267 ze zm.).

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lutego 2002 roku (sygn. akt III CZP 30/2001, opubl. OSNAPiUS 2002/10 poz. 243) zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania

pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie zatem z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż odwołujący spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury. Otóż ukończył 60 lat, posiada wymagany okres ogólnego stażu pracy, bo wynoszący ponad 29 lat, jak również legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowiskach objętych wykazem A cytowanego rozporządzenia wynoszącym co najmniej 15 lat pracy.

Należy również zauważyć, iż zgodnie z art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. To sprawa, że fakt zatrudnienia, bądź jego brak w warunkach szczególnych może być dowodzony za pomocą każdego środka dowodowego, w tym z zeznań stron i świadków.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody z zeznań odwołującego i zeznań świadków w sposób jednoznaczny potwierdziły, że odwołujący w okresie od 1973 r. do 20.11.1998 r. będąc zatrudniony w Zakładach (...)w T. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kaletnik – krojczy skór. Wykonywał wówczas takie czynności jak wykrawanie nożem poszczególnych elementów z dużych materiałów skóry, klejenie, szlifowanie szpaltowanie, szarfowanie wyrobów przemysłu skózanego. Przez cały czas był narażony na działanie oparów trujących klejów. Do szpaltowania i szarfowania były używane maszyny. Wykonywał zatem czynności wymienione w wykazie A, dziale VII pod poz. 14 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Dla wyjaśnienia, praca na jakich stanowiskach była pracą w warunkach szczególnych, pomocniczo można odwołać się także do zarządzeń resortowych wydanych w oparciu o §1 ust. 2 tegoż rozporządzenia, w tym wypadku do uchwały Nr 80 z dnia 30 czerwca 1983r. Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczości w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy (Biuletyn CZSP Nr 15-16, poz. 54 ze zmianami). W powołanym wyżej dziale i pozycji uchwała ta w punktach 5 i od 7 do 10 wymienia stanowiska kaletnik przy klejeniu wyrobów klejami toksycznymi, kaletnik-szwacz, kaletnik-montażysta, kaletnik-szarfowacz i kaletnik-krojczy skór. Praca odwołującego, polegająca na wykrawaniu, klejeniu wyrobów kaletnicznych butaprenem i klejem kauczukowym oraz wykańczaniu krawędzi skór ściśle odpowiada zarówno pozycji 14 Działu VII rozporządzenia, jak i stanowiskom wymienionym w punktach 5, 9 i 10 tej samej pozycji zarządzenia, a więc była to praca w warunkach szczególnych, uprawniająca do emerytury w niższym wieku emerytalnym, niż wiek powszechny.

Jeśli chodzi z kolei o okres, kiedy to odwołujący pozostając w spornym zatrudnieniu odbywał zasadniczą służbę wojskową, czyli okres od 24.04.1974 r. do 15.04.1976 r. to należy stwierdzić, że podlega on również zaliczeniu do wymaganego stażu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych jako przesłanki nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Jak wynika z ugruntowanego stanowiska judykatury wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6.04.2006 r. (III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108) okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień

związanych z zatrudnieniem. Przez "wszelkie uprawnienia związane z zatrudnieniem" należy przy tym rozumieć nie tylko uprawnienia "ze stosunku pracy", ale i uprawnienia związane z tym stosunkiem, a więc także uprawnienia w sferze ubezpieczeń społecznych, będące pochodnymi pozostawania w stosunku pracy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r., I UK 126/09, uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13).

Zgodnie z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.) pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

Odnosząc powyższe do omawianego stanu faktycznego nie może być jakichkolwiek wątpliwości, iż powyższy okres, kiedy to odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową podlega zaliczeniu do wymaganego okresu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Otóż zarówno przed tą służbą, jak i zaraz po jej odbyciu po jej odbyciu odwołujący wykonywał tą samą, opisaną wyżej pracę w warunkach szczególnych.

Tym samym, biorąc pod uwagę badany okres pracy w (...)odwołujący spełnia wymagany warunek co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Nadmienić również należy, że J. P., który wykonywał identyczną pracę jak odwołujący prawomocnym wyrokiem tutejszego sądu z dnia 2.12.2010 roku (sygn., akt IV U 503/10) otrzymał emeryturę.

Mając powyższe na uwadze, działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu emeryturę począwszy od dnia (...) r., tj. od ukończenia przez niego 60 lat.